

KÜTYÜK ÉS KÖNYVTÁRAK

Engedelmeskedve a korszellemnek decemberben én is gazdagodtam egy újabb 'kütyüvel', egy nagy kijelzőjű okostelefonnal. Nem divatozni szándékozom vele, és persze ezek a sorok sem azért íródtak, elbűszkélkedjem a szerzeménnyel. Utazások alkalmával egyebek mellett internetezésre, levelezésre, és főként könyvolvasásra szántam. Ez utóbbi ok azután hamar elvezetett odáig, hogy elgondolkojam a mind népszerűbbé váló okostelefonok és tabletek könyvtári, sőt egyházi könyvtári vonatkozásairól.

Ma még talán megkérdezhetjük, hogy érdemes-e ezzel foglalkozni, keveseknek van ilyen gépük, és ők se a könyvtári területen akarják használni, hacsak nem számítjuk ide egy-két könyvoldal sutytyomban elkövetett lefényképezését a kézikönyvtári polcok rejtékében. De talán mégsem ártana elgondolkodni a lehetőségein, hiszen egyre többeknek van ilyen készülékük, és a használatuk – saját tapasztalatom szerint is – nagyon addiktív. Tizenéves gyermek nagybácsijaként arról is hamar kiokosítottak, hogy a tini korosztály számára a telefon szó alatt ma már csakis okostelefon értendő, tehát néhány éven belül uralkodó típusá válnak ezek a gépek. És ha a fiatalok ma még csak „facebookozásra” és internetezésre használják, később remélhetőleg eljutnak az értelmesebb alkalmazásokhoz is.

Ahogy használatba vettem a telefont, meglepődtem a letölthető programok

rendkívül széles kínálatán. Hamar megtaláltam térképalkalmazásokat és jó e-book olvasó programra is bukkantam. Kíváncsiságból a könyvtárak és az egyházak világának alkalmazásait is igyekeztem felderíteni.

Sokszor idézzük, hogy az evangéliumot hirdetni kell, akár alkalmas, akár alkalmatlan. Immár ebből az okostelefonok sem maradnak ki. A napi szentírási szakaszok, imádságok, elmélkedések terjesztését már magyar nyelven is több letölthető program szolgálja.

A legtöbb a szentírásolvasást segíti akár teljes szöveggel, akár napi szakaszok elküldésével, és hozzájuk fűzött kommentárok, elmélkedések, vagy a szöveg felolvasása kapcsolódik hozzá. Ilyen például az Evangélium 365 vagy a Bibliaolvasó kalauz.

E mellett a felekezetek többsége igyekszik más módon is megjelenni a telefon képernyőjén. A Lutheran Útmutató a magyarországi evangélikus templomok elérhetőségét és a napi igét szolgáltatja. A Református nevű program híreket nyújt, és tájékoztat az 1% felajánlásokról. A Laudate és az AndroKAT – katolikus programok – az imaórák liturgiáját, a rózsafüzért és sok egyéb egyházi olvasmányt tesznek hozzáférhetővé a telefon segítségével.

A könyvtárak sajnos jóval kevésbé képviseltetik magukat a telefonos alkalmazások között. A Magyar Elektronikus Könyvtár keresőprogramja hasznos, de érdemes volna interaktívabbá tenni. Ezzel

szemben a French Library, a francia felsőoktatási könyvtárak szoftverét nagyon tetszetősnek találtam. A program ingyenes változatát próbáltam ki, mely sajnos zavaró helyeken elhelyezett reklámokkal sújtott, de mégis ügyes és hasznos program volna, ha francia könyvtárakban keresnék magamnak irodalmat. A keresés után a találatok bőséges adatai és a címlapfotók alapján el tudom dönteni, hogy melyik kötetre van szükségem. A kívánt könyvek fizikai megtalálását két eszköz segíti. Egy ikon segítségével a google booksban megnézhetem, hogy fel kell-e álljak a fotelból a könyv kézbeviteléhez. Egy másik segítségével pedig a kötettel rendelkező könyvtárak listáját találom meg. A könyvtárakról bőséges adatokat olvashatok, és gombnyomásra felhívhatom vagy a telefon GPS navigációja segítségével felkereshetem kiválasztott intézményt. Ha az idegesítő reklámokat és a fizetős változatok felkínálását nem veszem figyelembe (premium kb. 600 Ft, Pro 700 Ft), akkor hasznos programnak mondható. Habár mondhatjuk, hogy ugyanezt egy sima internetes közös katalóguson keresztül is megvalósíthatjuk, mégis lehet pozitív hozadéka az okostelefon kínálta lehetőségeknek, mert még kényelmesebbé tesszük a könyvtárhasználatot, javíthatjuk az olvasók rólunk kialakított véleményét.

Az alkalmazás kifejlesztése nem feltétlenül kötődik a könyvtárakhoz, vélhetően üzleti megfontolásokból született. A megjelenő reklámok és a fizetős változat ajánlása azt feltételezi, hogy ha nem is nagy piac számára, de mégis anyagi haszonra

számít. Vajon egy hasonló alkalmazás hogyan férne meg a könyvtárak világában, ahol az ingyenes szolgálat és a fizetős szolgáltatás egyszerre jelenik meg? Lehet-e ilyenben gondolkodni?

Az utóbbi két mondatból is érezhető, írásom inkább egyfajta hangos gondolkodásként született. Talán érdemes mégis elgondolkodni a kérdésen, ha már az ígahirdetés ilyen hamar helyet követel magának ezen a médiumon, vajon nem kellene-e nekünk könyvtáraknak is megjelenünk? Nem járulhatunk-e mi is hozzá a magunk speciális arculatával? A magyar keresztény alkalmazásokat jó részben nem az egyházi hatóságok hozták létre. Papok, lelkészek, buzgó hívek ötleteiből, munkálkodásából születtek meg. Vajon a könyvtáraknak, mint az információterjesztés legrégebbi intézményeinek nem kellene-e követnie a példát? Vagy mondhatjuk azt, ami bennem is sokszor felmerült: Hiszen ez – habár nehezebb formában, de valóságosabban – olvasható papíron is. Feltétlenül kell hozzá a „kütyü” is? Számomra is a papír könyv az igazi. Mégis örömmel olvasok a telefonon is, ha alkalom adódik rá: a vonaton vagy az áruházi sorban állásnál. Bízom benne, hogy még nem igaz rám a nemrég olvasott mondas: „Tudod mi az élet? Az ami elmegy melletted, miközben a telefonodat nyomkodod.” Talán csak azon múlik, hogy okosan használom-e, mit is olvasok ezen a telefonon, és hová jutok el a segítségével.

*Baranya Péter
Veszprémi Érseki Hittudományi
Főiskola Könyvtára*